KENMERKEN EFFECTEN

KENMERKEN VAN EFFECTEN EN DAARAAN VERBONDEN SPECIFIEKE RISICO'S

Aan alle vormen van beleggen zijn risico's verbonden. De effecteninstelling is verplicht de cliënt hierop te wijzen. De risico's zijn afhankelijk van de belegging. Een belegging kan in meer of mindere mate speculatief zijn.
Meestal geldt dat een belegging met een hoger verwacht rendement grotere risico's met zich brengt. Zeker bij het beleggen in buitenlandse effecten kan de overheidspolitiek in het desbetreffende land gevolgen hebben voor de waarde van de belegging. Daarnaast dient bij het beleggen in buitenlandse effecten rekening te worden gehouden met het valutakoersrisico.
Hieronder worden de kenmerken van de effecten besproken waarin voor de cliënt mag worden gehandeld, alsmede de daaraan verbonden specifieke beleggingsrisico's.

AANDELEN

Aandelen zijn deelnemingen in het aandelenkapitaal van een vennootschap. De aandeelhouder mag zich - economisch gezien - beschouwen als een bezitter van een deel van het vermogen van een onderneming. Aandelen kunnen op naam zijn gesteld of aan toonder luiden. Bij aandelen is sprake van risicodragend kapitaal. In geval van faillissement kan de waarde teruglopen tot nul. De waardeontwikkeling is vooral afhankelijk van de gerealiseerde en verwachte bedrijfsresultaten en de dividendpolitiek van de betrokken vennootschap. Aandeelhouders komen pas voor dividend in aanmerking, nadat alle overige kapitaalverschaffers het aan hen toekomende rendement hebben ontvangen.
De risico's van een belegging in aandelen kunnen dus zeer verschillend zijn, afhankelijk van onder meer, de ontwikkelingen bij de onderneming en de kwaliteit van het management.

CERTIFICATEN VAN AANDELEN

Certificaten van aandelen zijn effecten die originele aandelen vertegenwoordigen. De aandelen zelf zijn meestal in beheer bij een administratiekantoor. Certificaathouders zijn als het ware deelgerechtigd in de onderliggende aandelen. Niet alle rechten die zijn verbonden aan aandelen, zijn ook van toepassing op certificaten van aandelen (vaak is bijvoorbeeld het aan aandelen verbonden stemrecht beperkt).
De risico's zijn in principe dezelfde als de risico's aan gewone aandelen.

PREFERENTE AANDELEN

Preferente aandelen hebben een preferent karakter ten aanzien van de winst maar zijn tevens achtergesteld wat betreft uitbetaling van kapitaal als het bedrijf in de problemen komt. Voor een vastgestelde termijn staat het dividend op een bepaald percentage. Als het bedrijf een jaar overslaat met dividend betalen wordt bij de cumulatieve preferente aandelen het dividend alsnog een jaar later uitbetaald naast het reguliere dividend. Het bedrijf heeft bij de uitgifte van de preferente aandelen een eerste call datum vastgesteld waarop het bedrijf het recht heeft de aandelen af te lossen tegen de nominale waarde. Alleen als er tegen een lagere rente nieuwe preferente aandelen kunnen worden uitgegeven zal dit het geval zijn. Bij een stijgende rente zal de aandeelhouder dus nooit meer rente kunnen ontvangen dan het aanvangsrendement omdat de preferente aandelen dan niet worden afgelost. De looptijd is meestal 30 of 40 jaar of zelfs onbepaald. De veranderingen in waarde gaat ongeveer gelijk op met de veranderingen in waarde van obligaties. Het gemiddelde rendement ligt vaak hoger dan vergelijkbare obligaties.

Ook een belegging in preferente aandelen draagt risico's met zich mee. De koers van een preferent aandeel is over het algemeen in de eerste plaats afhankelijk van de rentestand, zodat koersschommelingen kunnen plaatsvinden. Voorts is de gegoedheid van de uitgevende instelling belangrijk. Ingeval van faillissement van de uitgevende instelling gelden de preferente aandeelhouders als achtergestelde onverzekerde crediteuren van de uitgevende instelling.

OBLIGATIES

Obligaties zijn schuldbrieven van een lening uitgegeven door een (overheids)instelling. Over de schuld wordt door de instelling die de obligatie heeft uitgegeven over het algemeen een vooraf overeengekomen rente vergoed. Nagenoeg alle obligaties zijn aflosbaar. Obligaties behoren tot het zogenaamde vreemd vermogen (geleend geld) van een onderneming.
Er bestaan bijzondere vormen van obligaties. Deze bijzondere vormen kunnen betrekking hebben op de wijze van rentebetaling, de wijze van aflossing, de wijze van uitgifte en bijzondere leningvoorwaarden. Het rendement op de obligatie kan bijvoorbeeld (mede) afhankelijk worden gesteld van de geldende rentestand (voorbeelden zijn surplusobligaties en renteindexobligaties) of van de winst van de instelling die de obligatie heeft uitgegeven (zoals winstdelende obligaties en inkomstenobligaties). Er bestaan ook obligaties waarop geen rente wordt uitbetaald (zerobonds). Het rendement op deze obligaties wordt verkregen uit het verschil tussen de uitgiftekoers en de latere aflossingkoers.

Ook een belegging in obligaties draagt risico's met zich mee. De koers van een obligatie is over het algemeen in de eerste plaats afhankelijk van de rentestand, zodat koersschommelingen kunnen plaatsvinden.
Voorts is de gegoedheid van de uitgevende instelling belangrijk. Ingeval van faillissement van de uitgevende instelling gelden de obligatiehouders als concurrente onverzekerde crediteuren van de uitgevende instelling, tenzij ten behoeve van de obligatiehouder een speciale zekerheid is bedongen.

CONVERTEERBARE OBLIGATIES

De converteerbare obligatie is een obligatie die gedurende de zogenaamde conversieperiode tegen de conversiekoers onder bepaalde voorwaarden (meestal op verzoek van de belegger) kan worden omgewisseld tegen aandelen.

Een converteerbare obligatie vertoont kenmerken van zowel een obligatie als van een aandeel. Voor de risico's wordt derhalve verwezen naar de risico's die zijn verbonden aan deze effecten.

WARRANTS

Een warrant vertegenwoordigt het recht om gedurende een vastgestelde periode een bepaald aantal (certificaten van) aandelen of obligaties (of in een enkel geval een bepaalde hoeveelheid vreemde valuta) te kopen tegen een vooraf vastgestelde prijs van de vennootschap die ze beschikbaar heeft gesteld. Een warrant lijkt op een optie met dien verstande dat een warrant een recht vertegenwoordigt jegens het betrokken bedrijf.

De risico's die zijn verbonden aan warrants zijn vergelijkbaar met de risico's die zijn verbonden aan het kopen van callopties.

OPTIES

Een optie is een contract waarbij de partij die de optie verstrekt (de "schrijver") aan zijn wederpartij het recht toekent om een onderliggende waarde, bijvoorbeeld een pakket aandelen of een vastgestelde hoeveelheid goud, gedurende of aan het einde van een overeengekomen periode te kopen (we spreken dan van een "calloptie") of te verkopen (we spreken dan van een "putoptie") tegen een prijs welke van tevoren is bepaald of waarvan overeengekomen is op welke wijze deze bepaald zal worden. Voor dit recht betaalt de wederpartij meestal een premie aan de schrijver. De premie bedraagt slechts een fractie van de onderliggende waarde. Hierdoor leidt een koersschommeling van de onderliggende waarde tot grotere winsten of verliezen voor de houder van een optie (de zogenaamde hefboomwerking).
Meestal is de optie tussentijds verhandelbaar: zowel callopties als putopties kan men dan kopen en verkopen. De tegenpartij van een koper van een calloptie is de schrijver (verkoper) van de calloptie en de tegenpartij van een koper van een putoptie is de schrijver van de putoptie. De premie die dient te worden betaald, is onder meer afhankelijk van de waardeontwikkeling (koers) van de onderliggende waarde.

Het kopen van opties

Een optie(contract) geeft de koper het recht (niet de verplichting) om gedurende of aan het eind van een zekere periode een zekere hoeveelheid van een onderliggende waarde (bijvoorbeeld obligaties of een vastgestelde hoeveelheid dollars) te kopen (calloptie) of te verkopen (putoptie) tegen een vooraf overeengekomen prijs. De koper hoeft dus geen gebruik te maken van de optie. Voor het recht dat de koper van een optie verkrijgt, betaalt de koper een premie.

De koper van een optie loopt het risico dat de betaalde premie verloren gaat (het verlies is overigens beperkt tot de premie en kan niet meer bedragen).

Het verkopen of schrijven van opties

Een schrijver (verkoper) van een optie neemt de verplichting (geen recht) op zich om de onderliggende waarde te leveren (schrijver van de calloptie) of af te nemen (schrijver van de putoptie) tegen de afgesproken prijs. Hij heeft dus een leveringsplicht of ontvangstplicht, waarvoor de schrijver een premie ontvangt.
Bij het schrijven van opties wordt onderscheid gemaakt tussen het gedekt en ongedekt (naakt) schrijven van opties. Onder gedekt schrijven wordt verstaan het schrijven van een calloptie op de onderliggende waarde die schrijver zelf in bezit heeft (de cliënt kan dus leveren). Bij het ongedekt of naakt schrijven heeft men deze stukken niet in bezit en zullen tegen de dan geldende koers alsnog moeten worden geleverd. Het schrijven van putopties wordt altijd als ongedekt beschouwd (men is immers verplicht de onderliggende waarde te kopen, indien de koper van de

optie van zijn recht gebruik wenst te maken). Om er zeker van te zijn dat een schrijver aan zijn verplichtingen kan voldoen, dient de schrijver een zekerheid (margin) te voldoen.

De schrijver van een optie kan te maken krijgen met (onbeperkte) verliezen, die vele malen groter kunnen zijn dan de ontvangen premie. Hierbij dient onderscheid te worden gemaakt bij het gedekt en het ongedekt schrijven van opties. Het gedekt schrijven van een calloptie kan bijvoorbeeld een effectenportefeuille juist beschermen tegen waardevermindering van de portefeuille. Bij het ongedekt schrijven van opties kunnen de verliezen in principe onbeperkt zijn. Zorgvuldig afgewogen dient te worden of een dergelijke transactie voor de cliënt geschikt is, mede gelet op de financiële positie van cliënt en het doel van de belegging van cliënt.

TERMIJNCONTRACTEN

Een termijncontract is de verplichting (geen recht) om een zekere hoeveelheid van een bepaalde onderliggende waarde (zoals valuta, goederen of grondstoffen) te kopen of te verkopen tegen een vastgestelde prijs met levering op termijn. Een termijncontract kan worden gekocht of worden verkocht. De koper van een termijncontract (ook wel houder van een "long positie" genoemd) neemt de verplichting op zich om de afgesproken hoeveelheid in ontvangst te nemen en te betalen. De verkoper (houder van een "short" positie) heeft een leveringsplicht. Het is over het algemeen niet de bedoeling om de partij goederen of financiële waarden daadwerkelijk te ontvangen of te leveren.
De termijnhandel kent een hoge mate van hefboomwerking. Bij het afsluiten van een termijncontract behoeft maar een gering deel van de werkelijke waarde te worden gestort. Een beperkte koersschommeling kan derhalve tot grote verliezen (of winsten) leiden.

Het verlies op termijncontracten, alsmede opties hierop, kan aanzienlijk zijn. Het verlies hoeft niet beperkt te zijn tot de inleg. Onder bepaalde marktomstandigheden kan het moeilijk of zelfs onmogelijk zijn om een positie te liquideren. De verliezen zijn alsdan niet gelimiteerd. Het geven van een "stop-loss" of "stop-Iimit" opdracht zullen de verliezen niet noodzakelijkerwijze kunnen beperken. Zorgvuldig afgewogen dient te worden of dergelijke transacties voor de cliënt geschikt zijn, mede gelet op de financiële positie van cliënt en het doel van de belegging van de cliënt.

CLICKFONDSEN EN GARANTIECERTIFICATEN

Clickfondsen zijn beleggingsfondsen met een vooraf vastgestelde einddatum die uitgegeven zijn met een vastgestelde nominale waarde. Deze nominale waarde is meestal de garantiewaarde die wordt uitgekeerd aan de houder aan het eind van de looptijd van het fonds als er geen tussentijdse clicks zijn geweest. Een click is het vastleggen van minimale koers van het aandeel bij een vooraf vastgestelde procentuele stijging van de onderliggende waarde (meestal een Index). Vooraf is het aantal clicks dat behaald kan worden bekend
evenals de stijgingen die daarvoor plaats moeten vinden. De waarde van het clickfonds kan op de beurs sterk afwijken ten opzichte van de te berekenen intrinsieke waarde. De garantie van uitbetaling van de clickwaarde geldt alleen op de einddatum van het fonds.
Elk clickfonds kent specifieke voorwaarden die opgenomen zijn in de emissieprospectus. Die voorwaarden kunnen betrekking hebben op de participatiegraad in de onderliggende waarde, de vaststelling van de eindwaarde van het fonds, een maximum dat gesteld is aan de koersstijging en een recht van de uitgevende instelling om het fonds op bepaalde voorwaarden vervroegd af te lossen tegen een van te voren vastgestelde prijs.
Een garantiecertificaat heeft in principe dezelfde werking als een clickfonds wat betreft uitgifte, koersvorming en uitbetaling aan het eind van de looptijd. Er vinden echter geen clicks plaats.

HEDGEFUNDS

Hedgefund is een verzamelnaam voor beleggingsfondsen die zich specialiseren op een specifiek deel van de geld- en effectenmarkten. In sommige gevallen wordt ook extra geld geleend om meer te kunnen beleggen dan de ingebrachte gelden van de beleggers. De resultaten van deze fondsen kunnen hevig fluctueren, afhankelijk van de beleggingsstrategie. Het resultaat van het fonds wordt gedeeld tussen de beleggers en de fondsbeheerder, als er geen winst wordt gemaakt krijgt de beheerder in de meeste gevallen geen beloning. Vanwege het professionele karakter van hedgefunds is er vaak een minimum investering nodig van euro 1.000.000,-- per belegger.

De risico's van fluctuaties van het ingelegde vermogen kunnen bij hedgefunds aanzienlijk zijn. Het rendement bestaat meestal alleen uit een verandering van de koers.

FUND OF FUNDS

Bij fund of funds wordt er een selectie gemaakt van verschillende hedgefunds door een fundmanager. Hiermee wordt het risico in de meeste gevallen verminderd vanwege de spreiding over de verschillende beleggingsstijlen. De minimum investering is vanaf euro 10.000,-- per belegger. De fundmanager brengt zijn kennis in van de onderliggende fondsen om tot een goed resultaat te komen.

De risico's van fluctuaties van het ingelegde vermogen kunnen bij hedgefunds aanzienlijk zijn. Het rendement bestaat meestal alleen uit een verandering van de koers. De spreiding over verschillende fondsen kan het risico van fluctuatie van het vermogen verminderen en de kans op rendement verhogen.

OVERIG

Bij het kiezen van beleggingen dient de cliënt een goede afweging te maken welke effecten binnen zijn of haar beleggingsdoelstelling vallen. Aan alle vormen van beleggen zijn in meer of mindere mate risico's verbonden. Met name het schrijven van ongedekte opties, termijncontracten (en opties op termijn- contracten) kunnen zeer risicovol zijn. De cliënt dient alleen in deze risicovolle beleggingen te (doen) handelen indien de cliënt het (eventuele) verlies kan en wil dragen en zich terdege bewust is van de risico's.